

Kroužilkovití (Diptera: Empididae) Jizerských hor a Frýdlantska Empididae (Diptera) of the Jizerské hory Mts and Frýdlant region (northern Bohemia, Czech Republic)

Milan CHVÁLA¹⁾ & Pavel VONIČKA²⁾

¹⁾Katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova,
Viničná 7, CZ – 128 44 Praha 2; e-mail: mchvala@natur.cuni.cz

²⁾Severočeské muzeum, Masarykova 11, CZ – 460 01 Liberec;
e-mail: pavel.vonicka@muzeumlb.cz

Abstract. The family Empididae (Diptera) was studied in the Jizerské hory Mts and Frýdlant region in northern Bohemia, Czech Republic. Altogether 99 species were found, mainly of the empidine genera *Hilara*, *Empis* and *Rhamphomyia*, making up nearly one third of the known fauna of the Czech Republic. At least 10 species are clearly high mountain species, known from Central-European mountain ranges including the Alps.

Key words: Diptera, Empididae, Jizerské hory Mts, Frýdlant region, northern Bohemia, Czech Republic, faunistics

ÚVOD

Čeď Empididae (kroužilkovití) je v ČR zastoupena 293 druhy (Chvála 2006), z nichž téměř polovina je svým výskytem vázána na vyšší polohy nebo převážně na horské oblasti. Larvy jsou dravé a žijí v zemi nebo jiných substrátech, dospělci jsou florikolní, většinou nektarofilní, jen malá skupina (převážně z tzv. akvatických skupin) je výlučně dravá i v dospělosti. Některé florikolní formy podčeledi Empidinae jsou dravé v době páření, kdy samec předává samici během kopulace kořist, většinou jiný hmyz bohatý na bílkoviny, nebo jen charakteristický předmět, tzv. svatební dar, jako kopulační stimulus k rozeznání konspicivního samce. K páření dochází většinou ve velmi charakteristických druhově specifických vzdušných rojích. Odtud také český název kroužilky, v angličtině dance flies, v němčině Tanzfliegen. Z Jizerských hor bylo dosud publikováno 12 druhů rodu *Rhamphomyia* (Barták 1982).

METODIKA A MATERIÁL

Materiál byl získán v letech 2003–2007 různými metodami sběru, uvedenými v následujícím přehledu (zkratky jsou použity v přehledu druhů): ET – emergence traps (emergentní pasti), MT – Malaise traps (Malaiseho pasti), PT – protein traps – meat traps (proteinové, masové pasti), YPT – yellow pan traps (žluté misky), vše J. Preisler & P. Vonička lgt.; L – light (noční odchyt na světlo), P. Heřman lgt.; SW – sweeping (smýkání vegetace sítí), J. Preisler lgt., pokud není uvedeno jinak. Podrobně tyto metody popisuje Vonička (2008). Pokud není uvedeno jinak, materiál determinoval první autor a je uložen ve sbírce Severočeského muzea v Liberci. Doplněny jsou údaje, které byly získány mimo tento základní výzkum, a zmíněny jsou i literární údaje ze sledované oblasti Jizerských hor a Frýdlantska do roku 2008, pokud jsou k dispozici. Podrobnější vymezení a charakteristika sledovaného území viz Vonička & Višňák (2008).

Přehled lokalit

Údaje k lokalitám jsou uvedeny v následujícím pořadí: číslo a název lokality (obec, část obce, chráněné území, vrchol apod.), faunistický mapový čtverec (Pruner & Míka 1996), nadmořská výška, biotop. Některé lokality jsou rozděleny na více biotopů, které jsou označeny písmeny. Použité zkratky: NPR – národní přírodní rezervace, PR – přírodní rezervace, PP – přírodní památka.

[1] **Bílý Potok**, 5157: [1a] mokřad a vlhké louky nad koupalištěm a v údolí Bílého potoka jižně od obce, 410 m; [1b] rybníčky sv. od žel. stanice (prameniště, mokřad) a louky podél potoka Velká Rybí voda, 450 m; [1c] údolí Černého potoka jz. od obce (les), 430 m. [2] **Bukovec PR**, 5158, 880-930 m, lesní prameniště, Pralouka, Upolínová louka (horské louky, prameniště, mokřady). [3] **Černousy-V Polí**, 5056, 250 m, soustava rybníků východně od osady (mokřad u přítoku do rybníka). [4] **Frýdlant**, 5056, 320 m, břehy řeky Smědé. [5] **Harta** (obec Frýdlant v Čechách), 5056, 260 m, údolí řeky Smědé (břehy a přítoky). [6] **Horní Černá Studnice** (obec Nová Ves nad Nisou), 5257, 750 m (vlhké louky, olšina, mokřad). [7] **Horní Lučany** (obec Lučany nad Nisou), 5257, 670 m, rybník Křísák (louka, mokřad). [8] **Horní Pertoltice** (obec Pertoltice), 5056, 300 m: [8a] Hraniční rybník (mokřiny u výtoku); [8b] Šálkův rybník (mokřiny). [9] **Jedlový důl PR**, 5257, 670 m, potok Jedlová (les). [10] **Jizerka** (obec Kořenov), 5158, 850 m, břehy říčky Jizerky. [11] **Kořenov**, 5258, potok a mokřiny pod žel. stanicí. [12] **Ludvíkov pod Smrkem** (obec Nové Město pod Smrkem), 5057, 430 m, pastviny západně od obce. [13] **Malá Strana PR**, 5257, 700-720 m (louky, mokřady, rybníček, potok). [14] **Meandry Smědé PR**, 5056, 220 m: [14a] rybník Dubák (mokřiny); [14b] rybníček sv. od rybníku Dubák (mokřad, podmáčená olšina); [14c] osada Filipovka, břeh řeky Smědé. [15] **Minkovice** (obec Višňová), 5056, 250 m (potok, mokřad). [16] **Mníšek**, 5156, 430 m, vlhké louky u žel. stanice. [17] **Oldřichov v Hájích**, 5156, 400 m, část Na Pilách, potok Jeřice (louky, břeh potoka). [18] **Plavy**, 5257, 400 m, údolí Prorubského potoka (rybníček, lesní potok). [19] **Poustecká obora** (východně od osady Poustka, obec Višňová), 5056, 280 m, Bulovský potok, lesní rybníky. [20] **Raspenava**, 5156, 320 m, Holubí potok (mokřad pod žel. tratí). [21] **Rašeliniště Jizerky NPR**, 5158, 860 m, Klugeho louka (rašeliniště). [22] **Rejdice** (obec Kořenov), 5258, 650 m, potok Ješkrabec (prameniště, mokřad). [23] **Smrk** (masiv hory), 5157: [23a] vrcholová smrčina na jz. svahu, 1 100 m; [23b] Klečoviště, 1 050 m (smrková mlazina na jz. svahu); [23c] Vlašský hřbet, 900 m (bučina); [23d] Libverdský most, 700 m, břeh Ztraceného potoka (lesní prameniště). [24] **Špičák** (vrchol, NPR Jizerskohorské bučiny), 5156, 600 m (bučina, potok). [25] **U Kyselky** (jižně od Nového Města pod Smrkem), 5257, 600 m, údolí Ztraceného potoka (mokřad, prameniště, les, břeh potoka). [26] **Václavíkova Studánka** (obec Kořenov), 5258, 850 m (mokřad, vlhká louka). [27] **Zlatá Olešnice**, 5258, 600 m, část Návarovská (luční prameniště).

VÝSLEDKY A DISKUSE

Přehled zjištěných druhů

Zjištěné druhy jsou řazeny abecedně v rámci systematického řazení podčeledí a rodů. **CZ!** – nový druh pro Českou republiku. **ČS** – kategorie Červeného seznamu ohrožených druhů ČR (Chvála & Barták 2005): **VU** – zranitelný druh.

Oreogetoninae

Gloma fuscipennis Meigen, 1822

V severní a střední Evropě široce rozšířený, ale nikde hojný druh, v mírném pásmu Evropy hlavně ve vyšších polohách, v rakouských a švýcarských Alpách až do 1 300 m n.m. V ČR téměř vzácný druh, jen ojedinělé nálezy ze středních poloh od IV. do VII., v Čechách např. na Duchcovsku (Chvála & Barták 2000), na Moravě zjištěn poprvé teprve nedávno na Bruntálsku (Chvála 1997a).

Kořenov [11]: 19.VI.2006, 1 ♀ (SW).

Iteaphila nitidula Zetterstedt, 1838

Holarktický druh známý ze severní Evropy a hor střední Evropy. V ČR od IV. do VI., hlavně v Krkonoších a na Šumavě (např. Barták 1998), na Slovensku a v Polsku nevzácně v Tatrách, na jih zasahuje do rakouských, švýcarských a italských Alp. Jen vzácně v nižších polohách, např. na Duchcovsku (Chvála & Barták 2000). První údaje z Jizerských hor dokazují jeho horské rozšíření v mírném pásmu Evropy.

Jedlový důl PR [9]: 19.-30.V.2005, 6 ♂♂, 2 ♀♀ (YPT). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 19.V.-3.VI.2005, 1 ♀ (MT).

Ragas unica Walker, 1837

ČS: VU

Nehojný druh severní a střední Evropy, v ČR od V. do VII. spíše v nížinách, ale zjištěn např. i na rašeliništních biotopech na Šumavě (Barták & Roháček 1999). Ve středních a vyšších polohách hojněji podél vodních toků. Výskyt v ČR zatím souborně není publikován, podobně jako u dalších druhů podčeledi Oreogetoninae.

Harta [5]: 12.V.2006, 1 ♂ (SW).

Oreogeton basalis (Loew, 1856)

Výlučně středoevropský, poměrně častý, spíše letní druh, v ČR v VI. a VII., hlavně v nižších a středních polohách podél vodních toků. Shodou okolností jediný konkrétní publikovaný údaj z nejbližšího okolí ČR je z Bavorského lesa (Barták 1998). Druh byl popsán ze Štýrska a vyskytuje se jen od Německa a Polska na jih po Švýcarsko a Rumunsko.

Horní Černá Studnice [6]: 23.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Empidinae

Hilara albipennis von Roser, 1840

Rozšířen od Britských ostrovů a Dánska na severu po alpské oblasti na jihu, ve střední Evropě místy hojný druh jak v nížinách, tak i v horách (Chvála 2005). Typický jarní druh, výskyt od konce IV. do poloviny VI., na horách až do výšek přes 1 300 m (rakouské Alpy), často masově na kvetoucích vrbách. Velmi hojný místy i v Krkonoších, např. v Peci pod Sněžkou. V Jizerských horách chycen jen jediný exemplář ve výšce okolo 600 m n.m.

Zlatá Olešnice [27]: 3.VI.2004, 1 ♂ (SW).

Hilara albitarsis von Roser, 1840

Rozšířen od Britských ostrovů a jižní Skandinávie (jen vzácně na izolovaných lokalitách) přes střední Evropu jižně po Švýcarsko a severní Itálii. Jarní druh, od IV. do VII., hlavně ale v V. (Chvála 2005). V ČR, jako všude ve střední Evropě, jen poměrně vzácně, převážně v nížinách a středních polohách, v podhorských oblastech jen do výšek okolo 600 m n.m.

Bílý Potok [1c]: 2.VI.2005, 2 ♂♂ (SW).

Hilara algoastra Chvála, 2001

Druh známý dříve pod synonymem *Hilara heterogastra* Nowicki, 1868. Typický středoevropský horský druh, původně popsán z Vysokých Tater, ale hojný na všech vysokých horách střední Evropy. V Alpách do 1 800 m n.m., jihovýchodně přes Transylvánské Alpy až po Kavkaz, v nadmořských výškách přes 2 200 m (Chvála 2001). Výskyt od konce V. do VIII. V ČR hojný druh v Krkonoších, Beskydech a Jeseníkách. V Jizerských horách byl sbírán již dříve, ale údaj (Janov nad Nisou, 5257, 700–800 m n.m., 19.VI.1982, 1 ♂, 2 ♀♀, M. Barták lgt.) nebyl publikován.

Smrk [23d]: 20.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Hilara apta Collin, 1927

Rozšířen na Britských ostrovech, odkud byl druh popsán, velmi vzácně v jižním Švédsku a ve střední Evropě. Všude v mírném pásmu Evropy nehojný druh, hlavně v nížinách podél řek, od poloviny V., ale nejčastěji až v VII. až VIII. (Chvála 2005).

Bílý Potok [1b]: 15.-16.VI.2007, 1 ♂ (L). **Meandry Smědé PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT).

Hilara bohemica Straka, 1976

Středoevropský nížinný druh známý doposud jen z ČR, Německa, Rakouska, Švýcarska a Francie. V ČR rozšířený všude v nížinách, ale jen jednotlivě (Chvála 1997b). Jarní druh, výskyt hlavně v V. a VI., ve vyšších polohách až v VII. Na horách vzácně, nejvyšší výskyt zjištěn v Krkonoších na Liščí hoře (1 320 m), většinou jen do 800 m, i v Alpách nejvýše do 1 000 m n.m.

Bílý Potok [1c]: 2.VI.2005, 2 ♂♂ (SW). **Černousy-V Poli [3]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT); **[8b]:** 1.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Jedlový důl PR [9]:** 6.-28.VII.2005, 1 ♂ (MT). **Kořenov [11]:** 19.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Mníšek [16]:** 29.V.2005, 1 ♂ (SW). **Smrk [23d]:** 11.V.-2.VI.2006, 1 ♂ (YPT).

Hilara borealis Oldenberg, 1916

Středoevropský druh popsán ze štyrských Alp, dosti hojný jak v nížinách, tak v horských oblastech od V. do VII. (Chvála 2002). Znáám z celé alpské oblasti a Slovenska, v ČR hlavně v Krkonoších a na Šumavě.

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 2 ♂♂ (SW). **Kořenov [11]:** 19.VI.2006, 2 ♂♂ (SW). **Plavy [18]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Raspnava [20]:** 11.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 23.VI.2005, 1 ♂ (SW).

Hilara brevistyla Collin, 1927

Široce rozšířený druh od Britských ostrovů a jižní Skandinávie včetně Finska až po Středozemní moře. Časně jarní druh s hojným výskytem hlavně v IV. a V., hlavně v nížinách podél vodních toků, na horách (i v Alpách) jen do nadm. výšky 800 m (Chvála 2005).

Frýdlant [4]: 12.V.2006, 3 ♂♂ (SW).

Hilara chorica (Fallén, 1816)

Široce rozšířený druh v celé Evropě, od Laponska až po Černé a Středozemní moře, hojný od VI. do IX. V nížinách nehojný, v horských oblastech hojný, v Alpách až do nadm. výšky 1 500 m, často velké samčí roje nad vodními toky (Chvála 2005).

Bílý Potok [1b]: 5.-29.VII.2005, 1 ♂, 29.VII.-19.VIII.2005, 1 ♂, 1 ♀ (MT). **Horní Pertoltice [8a]:** 1.-25.VII.2007, 1 ♂, 1 ♀ (MT). **Jedlový důl PR [9]:** 6.-28.VII.2005, 4 ♂♂, 1 ♀ (MT). **Jizerka [10]:** 28.VII.2001 (roje nad řekou), M. Chvála lgt. **Meandry Smědý PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 4 ♂♂, 14.VI.-1.VII.2007, 5 ♂♂, 1.-27.VII.2007, 10 ♂♂ (MT).

Hilara clavipes (Harris, 1776)

Široce rozšířený druh v celé severní Evropě, na Britských ostrovech a v mírném pásmu Evropy až po Černé moře a Kavkaz. Výskyt po dlouhé letní období od VI. do VIII., v nížinách místy velmi hojný, ale žije i na horách, v Alpách až do nadm. výšky 1 800 m (Chvála 2005). Běžný druh v Krkonoších.

Horní Černá Studnice [6]: 23.VI.2006, 6 ♂♂ (SW). **Malá Strana PR [13]:** 2.VIII.2005, 4 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Plavy [18]:** 23.VI.2006, 2 ♂♂ (SW).

Hilara cornicula Loew, 1873

V Evropě široce rozšířený druh, chybí jen v jižní části podél Středozemního moře. V mírném pásmu Evropy asi nejhojnější zástupce rodu *Hilara*, od V. do VII. v nížinách velmi hojný (Chvála 2005). V horách vzácně, v Alpách výjimečně do nadm. výšky 1 000 m, v ČR zjištěn na Šumavě do 800 m (Nová Hůrka), nyní v Jizerských horách (vrcholová smrčina na Smrku) až ve výšce 1 100 m n.m.

Bílý Potok [1a]: 31.V.2004, 1 ♂, 2.VI.2005, 3 ♂♂ (SW); **[1b]:** 3.-16.VI.2005, 2 ♂♂ (YPT). **Černousy-V Poli [3]:** 9.VI.2006, 18 ♂♂, 1 ♀ (SW); 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Frýdlant [4]:** 12.V.2006, 4 ♂♂, 22.V.2006, 16 ♂♂ (SW). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT); **[8b]:** 1.VI.2005, 19 ♂♂ (SW). **Mníšek [16]:** 29.V.2005, 3 ♂♂ (SW). **Meandry Smědé PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 4 ♂♂ (MT). **Poustecká obora [19]:** 22.VI.2006, 3 ♂♂ (SW). **Raspenava [20]:** 11.VI.2006, 7 ♂♂ (SW). **Smrk [23a]:** 2.-21.VI.2006, 1 ♂ (YPT). **Špičák [24]:** 20.V.-13.VI.2006, 1 ♂, 13.VI.-5.VII.2006, 1 ♂ (YPT).

Hilara discalis Chvála, 1997

Nehojný středoevropský druh, rozšířený vzácně až do jižní Skandinávie, na západě od Holandska po Švýcarsko. Hlavně v nížinách, v horách (Jeseníky, Alpy) jen do nadm. výšky 400 m. Výskyt od konce V. do VII. (Chvála 2005).

Černousy-V Poli [3]: 9.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Minkovice [15]:** 22.VI.2006, 2 ♂♂ (SW).

Hilara discoidalis Lundbeck, 1910

Druh podobného rozšíření jako předešlý, ale známý i z Britských ostrovů a zasahující více na sever. V ČR byl zjištěn na Šumavě na Jezerní slati v nadm. výšce 980 m, rovněž ale nížinný druh s výskytem od V. do VIII. (Chvála 1997).

Poustecká obora [19]: 22.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Hilara femorella Zetterstedt, 1842

Evropský druh boreomontánního až borealpinního rozšíření, známý jen ze severních oblastí Skandinávie a z hor ve střední Evropě, běžně v nadm. výškách 800–2 200 m. Výskyt v ČR a Alpách uvádí Chvála (1997a). Letní druh, od VI. do počátku IX., často velké roje nad vodní hladinou horských potoků.

Jedlový důl PR [9]: 6.-28.VII.2005, 2 ♂♂ (MT). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 5.-28.VII.2005, 1 ♂ (YPT). **Smrk [23a]:** 21.VI.-13.VII.2006, 5 ♂♂ (MT). **Václavíkova Studánka [26]:** 22.VI.2005, 6 ♂♂, 2 ♀♀ (SW).

Hilara flavipes Meigen, 1822

Široce rozšířený druh v severní a střední Evropě až po Francii a severní Španělsko. Spíše pozdně letní druh, výskyt od VI. do X., ve střední Evropě v chladnějších vyšších polohách. V ČR hojný např. na Šumavě (Chvála 1998) až do nadm. výšky 1 100 m (Antýgl), ale v Krkonoších zatím nezjištěn.

Bílý Potok [1b]: 29.VII.-19.VIII.2005, 2 ♂♂, 2 ♀♀ (MT).

Hilara fuscipes (Fabricius, 1794)

V celé Evropě s výjimkou severních částí Skandinávie široce rozšířený nížinný druh s výskytem od konce V. do VIII., v podhorských oblastech včetně Alp jen do nadm. výšky 700 m (Chvála 2005). V ČR zjištěn např. jen na Šumavě v nadm. výšce 600 m. V nížinách v rojích na stinných místech nad vodní hladinou.

Bílý Potok [1b]: 15.-16.VI.2007, 1 ♂ (L). **Horní Pertoltice [8a]:** 1.-25.VII.2007, 1 ♂ (MT). **Meandry Smědé PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂, 14.VI.-1.VII.2007, 6 ♂♂, 1.-27.VII.2007, 1 ♂ (MT). **Plavy [18]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Poustecká obora [19]:** 22.VI.2006, 1 ♂, 2 ♀♀ (SW). **Rejdice [22]:** 25.V.2005, 3 ♂♂ (SW).

Hilara intermedia (Fallén, 1816)

Velmi hojný druh v severní Evropě a v horách střední Evropy, v nižších polohách již od poloviny V., ve vyšších polohách hlavně v VI. a VII. (Chvála 2005). Velké roje na horských potocích

jsou časté až do nadm. výšky 1 600 m. V ČR ve všech pohořích hojný druh. V Jizerských horách byl sbírán již dříve, ale údaje (Karlov u Maxova, J. Macek lgt.; Janov nad Nisou, 700–800 m n.m., M. Barták lgt.) nebyly publikovány.

Bílý Potok [1b]: 15.-16.VI.2007, 7 ♂♂, 4 ♀♀ (L); **[1c]:** 2.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Plavy [18]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Špičák [24]:** 13.VI.-5.VII.2006, 1 ♂ (YPT). **U Kyselky [25]:** 2.-20.VI.2006, 2 ♂♂ (MT).

Hilara interstincta (Fallén, 1816)

Jediný prokazatelně holarktický zástupce rodu *Hilara* zjištěný rovněž v Kanadě. V Evropě všude velmi hojný v nížinách i na horách s výjimkou jižní Evropy. Směrem k jihu jen v horských biotopech, v Alpách až do nadm. výšky 1 800 m, velmi hojně od V. do VIII. (Chvála 2005), časté velké roje nad vodou. V ČR velmi hojný v nížinách i vysoko v horách.

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 1 ♀ (SW); **[1b]:** 15.-16.VI.2007, 1 ♀ (L); **[1c]:** 2.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Černousy-V Poli [3]:** 9.VI.2006, 3 ♂♂ (SW). **Horní Černá Studnice [6]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Horní Pertoltice [8b]:** 1.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Jedlový důl PR [9]:** 6.-28.VII.2005, 4 ♂♂ (MT). **Jizerka [10]:** 18.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Poustecká obora [19]:** 22.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Raspenava [20]:** 11.VI.2006, 2 ♂♂ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 23.VI.2005, 3 ♂♂ (SW). **Špičák [24]:** 20.V.-13.VI.2006, 1 ♂, 13.VI.-5.VII.2006, 2 ♂♂ (YPT). **Václavíkova Studánka [26]:** 22.VI.2005, 3 ♂♂ (SW). **U Kyselky [25]:** 2.-20.VI.2006, 3 ♂♂ (MT).

Hilara litorea (Fallén, 1816)

Široce rozšířený evropský druh od severní Evropy po Francii, Švýcarsko a Rumunsko, v mírném pásmu střední Evropy hlavně ve vyšších polohách a v horách. Typicky letní a pozdně letní druh, od VI. do IX. (Chvála 2005). V ČR velmi běžný na Šumavě a v Krkonoších (až do nadm. výšky 1 500 m), ve švýcarských Alpách až do 2 000 m. Samci tvoří časté roje těsně nad vodou na horských potocích.

Bílý Potok [1b]: 5.-29.VII.2005, 2 ♂♂ (MT). **Černousy-V Poli [3]:** 14.VI.-1.VII.2007, 1 ♂ (MT). **Jedlový důl PR [9]:** 6.-28.VII.2005, 2 ♂♂, 3 ♀♀ (MT). **Rejdice [22]:** 5.-28.VII.2005, 2 ♀♀, 28.VII.-16.VIII.2005, 1 ♂ (ET).

Hilara longifurca Strobl, 1892

Druh severní a střední Evropy známý po dlouhou dobu více pod synonymem *Hilara monedula* Collin, 1927. Ve střední Evropě nepříliš hojný v nížinách od konce V. do počátku VIII. (Chvála 2005). Typický nížinný druh chybějící v horách, i v alpské oblasti jen do nadm. výšky 650 m. V Jizerských horách zjištěn v nadm. výšce kolem 700 m.

Malá Strana PR [13]: 2.VIII.2005, 2 ♂♂ (SW).

Hilara lurida (Fallén, 1816)

Druh známý z celé Evropy od Skandinávie jižně až po Středozemní moře a Balkán, východně do střední části evropského Ruska. Na jihu výskyt již od V., ve střední Evropě hlavně v VI. a VII. V nížinách poměrně hojný, v horských oblastech vystupuje jen do 700 m n.m. (Chvála 2005). V ČR jen v nížinách a středních polohách.

Horní Pertoltice [8b]: 1.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Plavy [18]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Hilara nigritarsis Zetterstedt, 1838

Druh severní Evropy a hor střední Evropy vyskytující se v ČR jen výjimečně v polohách okolo 600 m n.m. (střední Povltaví), jinak jen v Krkonoších a na Šumavě (Chvála 1997b). Velmi nápadný a místy hojný druh od konce V. do VII., samci vytvářejí roje nad horskými potoky (Chvála 2005). V Jizerských horách byl sbírán již před zahájením základního výzkumu (Rašeliniště Jizery NPR, 5158, 840 m, 24.VI.1999, 2 ♂♂; Jizerka, 5158, břeh říčky Jizerky

pod Bukovcem, 780 m, 26.VI.1999, 1 ♀; vše SW, J. Preisler lgt.), ale údaje nebyly dosud publikovány.

Bílý Potok [1b]: 15.-16.VI.2007, 1 ♂ (L).

Hilara nitidorella Chvála, 1997

Rozšířen v jižní části Skandinávie a střední Evropě, jižně po alpskou oblast. V nížinách i v horách místy velmi hojný druh, v Alpách až do 1 300 m n.m. v rojích nad vodními toky (Chvála 2005). Oproti následujícímu druhu typicky letní, výskyt od VI. do VIII. V ČR hojný v horských oblastech (Chvála 1997a).

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 1 ♂ (SW); **[1b]:** 29.VII.-19.VIII.2005, 1 ♂ (MT). **Jedlový důl PR [9]:** 6.-28.VII.2005, 1 ♂ (MT). **Kořenov [11]:** 19.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Ludvíkov pod Smrkem [12]:** 20.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Plavy [18]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 23.VI.2005, 7 ♂♂ (SW). **Václavíkova Studánka [26]:** 7.VI.2004, 1 ♂ (SW).

Hilara nitidula Zetterstedt, 1838

Široce rozšířený evropský druh známý z celé severní Evropy, na jihu až po jižní Francii a Rumunsko. Typický nížinný časně jarní druh, v ČR v nížinách od konce IV. a v V. velmi hojný v rojích nad vodními toky (Chvála 2005), v Alpách podél řek běžně do 700 m n.m., ve vyšších horských polohách (v Alpách do 1 300 m) v VI. Výskyt v Jizerských horách na Smrku je zatím nejvýše položený nález v ČR.

Frýdlant [4]: 12.V.2006, 1 ♂ (SW). **Jizerka [10]:** 18.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Smrk [23a]:** 21.VI.-13.VII.2006, 1 ♂ (YPT).

Hilara pseudosartrix Strobl, 1892

Evropský druh mírného pásma, vzácně v severní Evropě (Norsko), ve střední Evropě po Švýcarsku, Rakousku a Maďarsku. Nížinný druh s výskytem v V. a VI., ale ve střední Evropě spíše ve vyšších polohách (Chvála 2005), např. v Nízkých Tatrách vystupuje až do 1 200 m n.m. Všude řídce se vyskytující druh.

Frýdlant [4]: 12.V.2006, 1 ♂, 22.V.2006, 1 ♂ (SW). **Rejdice [22]:** 25.V.2005, 1 ♂ (SW). **Smrk [23d]:** 11.V.-2.VI.2006, 1 ♂ (YPT).

Hilara quadrifasciata Chvála, 2002

Rozšířen v severní a střední Evropě, na jih jen do alpské oblasti. Jarní a časně letní druh (Chvála 2005), všude hojný v nížinách i na horách (v Alpách do nadm. výšky 1 200 m). V ČR hojný v nížinách i na horách, ze Šumavy jej uvádějí Barták & Roháček (1999) ještě pod starším synonymem *Hilara quadrivittata* Meigen, 1822. Ve zkoumaném území kupodivu jen jeden jedinec na Frýdlantsku.

Horní Pertoltice [8b]: 1.VI.2005, 1 ♂ (SW).

Hilara splendida Straka, 1976

Středoevropský druh popsáný z okolí Prahy, ale vyskytující se i ve vyšších polohách, např. v Alpách běžně kolem vod do nadm. výšky 700 m, výjimečně až do 1 100 m. Letní druh s výskytem od konce V. do VIII. Podrobné údaje o biologii a výskytu ve střední Evropě viz Chvála (1999).

Minkovice [15]: 22.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Hilara sturmii Meigen, 1822

Rozšířen v celé Evropě od Britských ostrovů a jižní Skandinávie až po Středomoří (např. Korsika). Nížinný jarní druh vyskytující se většinou podél velkých řek, výskyt od V. do VI., na jihu již v III.

Meandry Smědé PR [14c]: 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT).

Empis (Anacrostichus) bistortae Meigen, 1822

Velmi hojný druh výlučně na horských biotopech střední Evropy, na jih po francouzské Alpy a Karpatský oblouk, západně do hor Iberského poloostrova (Chvála 1994). V ČR běžný na horských loukách Krkonoš a Šumavy od VI. do VIII.

Jizerka [10]: 18.VI.2005, 1 ♂, 19.-22.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 23.VI.2005, 3 ♂♂ (SW). **Smrk [23a]:** 21.VI.-13.VII.2006, 17 ♂♂, 13.VII.-3.VIII.2006, 1 ♂ (MT); **[23b]:** 21.VI.-13.VII.2006, 1 ♂ (MT); **[23d]:** 2.-20.VI.2006, 1 ♂ (MT). **Václavíkova Studánka [26]:** 18.VI.2005, 1 ♂ (SW).

Empis (Anacrostichus) nitida Meigen, 1804

Kontinentální evropský druh známý od severní a střední Evropy po severní Francii a Itálii, v nížinách střední Evropy v V. a VI., v alpských oblastech jen do nadm. výšky 700 m. Dospělci velmi často na kvetoucích ovocných stromech (Chvála 1994).

Jizerka [10]: 29.V.2004, 1 ♂, 1 ♀ (SW).

Empis (Coptophlebia) albinervis Meigen, 1822

Evropský nížinný druh široce rozšířený od Britských ostrovů a jižní Skandinávie až po Středomoří, výskyt po dlouhé období od VI. do VIII. (Chvála 1994). V ČR jen v nížinách, na horách chybí.

Černousy-V Poli [3]: 22.VI.-5.VII.2005, 1 ♂ (MT).

Empis (Coptophlebia) hyalipennis Fallén, 1816

Rozšířen v celé severní a střední Evropě, na jihu jen do podhorských a horských oblastí Španělska a Rumunska. Ve střední Evropě výskyt v VII. a VIII. (Chvála 1994), v ČR hlavně v podhorských oblastech.

Malá Strana PR [13]: 2.VIII.2005, 1 ♂ (SW).

Empis (Coptophlebia) leptomorion Bezzi, 1909

Středoevropský druh popsáný z italských a rakouských Alp a z rumunských Karpat. Výskyt pouze ve vyšších polohách od VI. do VIII., všude jen ojediněle.

Malá Strana PR [13]: 2.VIII.2005, 1 ♂ (SW).

Empis (Coptophlebia) vitripennis Meigen, 1822

Pozdně letní druh rozšířený od Britských ostrovů a jihu Skandinávie přes střední Evropu až do severní Francie a Španělska. V mírném pásmu Evropy výskyt hlavně v VIII. a IX. V ČR po celém území v nížinách a středních polohách, ale nehojně.

U Kyselky [25]: 13.VII.-3.VIII.2006, 1 ♂ (MT).

Empis (s. str.) *aestiva* Loew, 1867

Velmi hojný letní druh rozšířený od Britských ostrovů a pobřeží Baltu do střední Evropy, hojný jak v nížinách, tak i v horských oblastech. Výskyt hlavně v VII. a VIII. (Chvála 1994).

V ČR všude v létě na lučních biotopech v nížinách i v horách, např. na Šumavě (Barták & Roháček 1999).

Černousy-V Poli [3]: 22.VI.-5.VII.2005, 2 ♂♂, 1 ♀ (MT). **Horní Pertoltice [8a]:** 1.-25.VII.2007, 1 ♂ (MT). **Rejdice [22]:** 5.-28.VII.2005, 1 ♀ (ET). **Špičák [24]:** 13.VI.-5.VII.2006, 1 ♂, 5.VII.-9.VIII.2006, 2 ♂♂ (YPT).

Empis (s. str.) *bicuspidata* Collin, 1927

Spíše jarní a časně letní druh rozšířený po celé severní Evropě včetně Laponska, jižně jen do střední Evropy (Chvála 1994). V ČR velmi hojný v nížinách, hlavně na jaře od poloviny V. do VI., časté malé roje pod stromy.

Zlatá Olešnice [27]: 3.VI.2004, 1 ♂ (SW).

Empis (s. str.) *bohemica* Chvála & Syrovátka, 1989

Středoevropský nížinný druh s výskytem od poloviny IV. do VII., hlavně ale v V. V ČR poměrně častý v nížinách, ve vyšších polohách zjištěn jen v podhorských oblastech Krušných hor a Orlických hor (Chvála & Syrovátka 1989), v Alpách chybí.

Ludvíkov pod Smrkem [12]: 20.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Empis (s. str.) *chioptera* Meigen, 1804

Rozšířen v severní a střední Evropě, ve Skandinávii vysoko na sever, ale v mírném pásmu Evropy jen do alpské oblasti (Chvála 1994). Časný jarní druh, jeden z prvních druhů čeledi vyskytující se na jaře, od IV. a v V., ve vyšších polohách i v VI. V ČR v nížinách i v horách (Šumava, Krkonoše), v Alpách až do nadm. výšky 1 500 m.

Jedlový důl PR [9]: 19.-30.V.2005, 1 ♂ (YPT). **Jizerka [10]:** 29.V.2004, 1 ♂, 18.VI.2005, 1 ♂ (SW).

Empis (s. str.) *genualis* Strobl, 1893

V Evropě široce rozšířený druh od Holandska přes střední Evropu až po Středomoří a zasahující až do Zakavkazska (Chvála 1994). Typický nížinný druh, v jižní Evropě spíše stepní, výskyt po dlouhé období od konce V. do IX. V ČR poměrně vzácný.

Jizerka [10]: 11.IX.2005, 1 ♀ (SW).

Empis (s. str.) *melanotricha* Loew, 1873

Spíše středoevropský druh rozšířený od Holandska přes mírné pásmo Evropy do Srbska a Rumunska, odkud byl i popsán (Chvála 1994). Typický jarní druh vyšších poloh, výskyt od poloviny V. do VI. V ČR znám z Krkonoš, v Alpách až do nadm. výšky 1 000 m.

Černousy-V Poli [3]: 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT).

Empis (s. str.) *nigricoma* Loew, 1867

Horský druh střední a jižní Evropy popsán z rumunských Karpat (Syrovátka 1991). V Alpách se vyskytuje jen sporadicky, jižně zasahuje až do hor Chorvatska a Španělska. Na horách od VI. do VII., v ČR poměrně hojný v Krkonoších.

Smrk [23a]: 2.-21.VI.2006, 1 ♂ (MT).

Empis (s. str.) *nigripes* Fabricius, 1794

Široce rozšířený druh prakticky v celé Evropě až po západní Sibiř, bezpochyby nejhojnější zástupce podrodu ve střední Evropě. Ve Středomoří méně častý (Chvála 1994), v Alpách řídký,

jen výjimečně vystupuje nad 1 000 m n.m. (Štýrské Alpy). V ČR velmi hojný v nížinách i ve vyšších polohách. Typický jarní druh, výskyt od konce IV. do VI.

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 5 ♂♂ (SW); **[1b]:** 3.-16.VI.2005, 2 ♂♂ (YPT). **Černousy-V Poli [3]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Frýdlant [4]:** 22.V.2006, 9 ♂♂ (SW). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Jedlový důl PR [9]:** 19.-30.V.2005, 2 ♂♂ (YPT). **Meandry Smědé PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 2 ♂♂, 14.VI.-1.VII.2007, 1 ♂ (MT). **Mníšek [16]:** 29.V.2005, 12 ♂♂ (SW). **Raspenava [20]:** 11.VI.2006, 2 ♂♂ (SW). **Zlatá Olešnice [27]:** 3.VI.2004, 3 ♂♂ (SW).

Empis (s. str.) *nuntia* Meigen, 1838

Velmi hojný druh v nížinách severní a střední Evropy, v horách chybí. Výskyt hlavně v V. a VI. V ČR v nížinách na jaře všude hojný, z horských pohoří uváděn jen ze Šumavy do nadm. výšky 800 m (Barták & Roháček 1999).

Jedlový důl PR [9]: 19.-30.V.2005, 2 ♂♂ (YPT). **Zlatá Olešnice [27]:** 3.VI.2004, 1 ♂ (SW).

Empis (s. str.) *prodromus* Loew, 1867

Běžný druh v nížinách severní a střední Evropy, na jih po alpskou oblast a Moldávii. Typický jarní druh vyskytující se hlavně v V. a VI. (Chvála 1994). Na horách v ČR dosti častý, ale např. v Alpách chybí. Dospělci často na květech kakostů (*Geranium* spp.) a jiných horských rostlin. V Jizerských horách velmi hojný druh, nejpočetnější zástupce čeledi.

Bílý Potok [1a]: 31.V.2004, 2 ♂♂ (SW). **Bukovec PR [2]:** 7.VI.2004, 3 ♂♂, 18.VI.2005, 6 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Meandry Smědé PR [14b]:** 4.-19.V.2005, 24 ♂♂ (MT). **Oldřichov v Hájích [17]:** 27.V.2004, 1 ♂ (SW). **Smrk [23a]:** 11.V.-2.VI.2006, 11 ♂♂, 1 ♀, 2.-21.VI.2006, 7 ♂♂ (YPT); 2.-21.VI.2006, 2 ♂♂, 1 ♀, 21.VI.-13.VII.2006, 2 ♂♂ (MT); **[23b]:** 11.V.-2.VI.2006, 7 ♂♂ (YPT); **[23c]:** 11.V.-2.VI.2006, 6 ♂♂, 2.-21.VI.2006, 10 ♂♂ (YPT); **[23d]:** 11.V.-2.VI.2006, 44 ♂♂, 2.-20.VI.2006, 15 ♂♂ (YPT); 11.V.-2.VII.2006, 18 ♂♂, 1 ♀, 2.-20.VI.2006, 17 ♂♂, 2 ♂♂ (MT). **Špičák [24]:** 20.V.-30.VI.2006, 1 ♂, 13.VI.-5.VII.2006, 2 ♂♂, 1 ♀, 5.VII.-9.VIII.2006, 1 ♂ (YPT). **Václavíkova Studánka [26]:** 19.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Empis (s. str.) *pseudoprodromus* Collin, 1969

Výlučně středoevropský druh, v nížinách místy hojný, v ČR např. v Polabí, ale častější ve vyšších polohách a v horách, např. v Alpách na lučních biotopech nad 1 100 m n.m. Spíše jarní druh s výskytem v V. a VI., pozdější vzácný výskyt může představovat druhou letní generaci.

Bílý Potok [1b]: 3.-16.VI.2005, 1 ♂ (YPT); 29.VII.-19.VIII.2005, 22 ♂♂ (MT). **Bukovec PR [2]:** 21.-22.VI.2006, 3 ♂♂ (SW). **Černousy-V Poli [3]:** 4.-19.V.2005, 5 ♂♂ (MT). **Frýdlant [4]:** 22.V.2006, 1 ♂ (SW). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 6 ♂♂ (MT). **Jedlový důl PR [9]:** 19.-30.V.2005, 9 ♂♂ (YPT). **Mníšek [16]:** 29.V.2005, 2 ♂♂ (SW). **Smrk [23a]:** 2.-21.VI.2006, 1 ♂, 21.VI.-13.VII.2006, 1 ♂ (MT); 2.-21.VI.2006, 2 ♂♂ (YPT). **U Kyselky [25]:** 11.V.-2.VI.2006, 4 ♂♂, 1 ♀, 2.-20.VI.2006, 3 ♂♂ (MT).

Empis (s. str.) *tanyssphyra* Loew, 1873

Druh střední a jižní Evropy, na jihu od Španělska po Řecko. Ve střední Evropě nehojný nížinný jarní druh s výskytem v V. a VI. (Chvála 1994). V ČR znám jen z několika lokalit.

Frýdlant [4]: 12.V.2006, 1 ♂ (SW).

Empis (*Euempis*) *tessellata* Fabricius, 1794

Jeden z největších zástupců rodu *Empis*, široce rozšířený v celé palearktické oblasti až po Japonsko. Všude hojně v nížinách, téměř po celé jaro a léto, hlavně ale v V. a VI., méně častý ve vyšších polohách, zcela chybí např. v Alpách. V ČR dosti hojný např. na Šumavě.

Bílý Potok [1b]: 29.VII.-19.VIII.2005, 2 ♂♂ (MT). **Černousy-V Poli [3]:** 14.V.-14.VI.2007, 2 ♂♂ (MT). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT); **[8b]:** 1.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Jizerka [10]:** 18.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Meandry Smědé PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 2 ♂♂ (MT). **U Kyselky [25]:** 2.-20.VI.2006, 1 ♂ (MT).

Empis (Kritempis) livida Linnaeus, 1758

Rozšířený v severní a střední Evropě, na jih jen po alpskou oblast. Velmi hojný druh v nížinách, méně častý ve vyšších polohách, v Alpách jen ojediněle do nadm. výšky 700 m, v ČR v podhůří všech hor. Typicky letní druh, výskyt od VI. do VIII.

Bílý Potok [1b]: 5.-29.VII.2005, 1 ♂ (MT). **Ludvíkov pod Smrkem [12]:** 20.VI.2006, 3 ♂♂ (SW). **Meandry Smědé PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂, 1.-27.VII.2007, 1 ♂ (MT). **Mínkovice [15]:** 22.VI.2006, 3 ♂♂ (SW).

Empis (Platyptera) borealis Linnaeus, 1758

V severní Evropě včetně Laponska velmi hojný druh, v mírném pásmu Evropy jen po alpskou oblast. Časně jarní druh, v ČR velmi hojný od počátku IV., na horách až do VI., nejčastěji na kvetoucích vrbách.

Kořenov [11]: 29.V.2004, 2 ♂♂ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 3.-19.V.2005, 1 ♂ (MT). **Smrk [23d]:** 11.V.-2.VI.2006, 1 ♂ (YPT). **U Kyselky [25]:** 11.V.-2.VI.2006, 5 ♂♂ (MT).

Empis (Xanthempis) aemula Loew, 1873

Široce rozšířený druh v severní a střední Evropě, na jih po Alpy a rumunské Karpaty, všude ale spíše vzácný. V Karpatěch a v Alpách ojediněle až do nadm. výšky 1 500 m, výskyt od V. do VII.

Kořenov [11]: 19.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Empis (Xanthempis) aequalis Loew, 1867

Málo známý středoevropský druh, v ČR jen ojediněle v nížinách i ve vyšších polohách, např. na Šumavě (Barták & Roháček 1999), hlavně v VI. a VII.

Jedlový důl PR [9]: 6.-28.VII.2005, 1 ♀ (MT). **Mníšek [16]:** 29.V.2005, 1 ♂ (SW).

Empis (Xanthempis) stercorea Linnaeus, 1761

Hojný a široce rozšířený druh v severní a střední Evropě, všude hojný, výskyt hlavně v V. a VI., na horách do VII. V ČR běžný v nížinách i ve vyšších polohách, ale např. v Alpách jen do nadm. výšky 800 m.

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 1 ♀ (SW). **Bukovec PR [2]:** 22.VI.2005, 1 ♀ (SW). **Černousy-V Poli [3]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Frydlant [4]:** 22.V.2006, 1 ♂ (SW). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT); **[8b]:** 1.VI.2005, 2 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Ludvíkov pod Smrkem [12]:** 20.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Smrk [23d]:** 2.-20.VI.2006, 1 ♂, 13.VII.-3.VIII.2006, 1 ♂ (YPT).

Empis (Xanthempis) trigramma Wiedemann, 1822

Rozšířen v celé Evropě, ale ve Skandinávii jen na jihu, ve střední Evropě nejhojnější zástupce podrodu. Výskyt v nížinách od konce IV. do VII. (Chvála 1994), na horách jen sporadicky, v Alpách jen vzácně do nadm. výšky 700 m.

Frydlant [4]: 22.V.2006, 2 ♂♂ (SW). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 2 ♂♂ (MT). **Oldřichov v Hájích [17]:** 27.V.2004 1 ♂ (SW).

Empis (Xanthempis) univittata Loew, 1867

Nehojný druh severní a střední Evropy, na jihu po alpskou a karpatskou oblast. Spíše nížinný druh, výskyt v VI. a VII. (Chvála 1994). V Alpách jen vzácně do nadm. výšky 800 m.

U Kyselky [25]: 2.-20.VI.2006, 1 ♂ (MT).

Rhamphomyia (Aclonempis) albohirta Collin, 1926

Středoevropský druh známý i z Britských ostrovů. Časně jarní druh vyšších poloh a hor, běžný na kvetoucích vrbách v V. a VI. V ČR zjištěn v Krkonoších např. na Labské boudě (Barták 1982), v Alpách do nadm. výšky 1 000 m. V Jizerských horách chycen na vrcholu Smrku ve výšce 1 100 m n.m.

Smrk [23a]: 21.VI.-13.VII.2006, 2 ♂♂ (YPT).

Rhamphomyia (Aclonempis) eupterota Loew, 1873

Literární údaj: Karlov u Maxova (Barták 1982).

Středoevropský druh častější v horských oblastech, výskyt spíše na jaře v V. a VI. Barták (1982) jej uvádí ze slovenských hor (Malá Fatra, Tatry).

Bukovec PR [2]: 22.VI.2005, 2 ♂♂, 2 ♀♀ (SW). **Horní Černá Studnice [6]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Plavy [18]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **U Kyselky [25]:** 2.-20.VI.2006, 1 ♀ (MT).

Rhamphomyia (Aclonempis) galactoptera Strobl, 1893

Rozšířen v severní a střední Evropě, poměrně hojný druh v nížinách i na horách s výskytem od V. do VIII. V ČR běžný např. na Šumavě (Barták 1982), ve štyrských Alpách v V. do nadm. výšky 800 m.

Mníšek [16]: 29.V.2005, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Aclonempis) longipes (Meigen, 1804)

Literární údaj: Maxov (Barták 1982).

Druh mírného pásma Evropy, rozšířen od Britských ostrovů jen do střední Evropy. Velmi hojný v nížinách od poloviny V. do poloviny IX. i ve vyšších polohách.

Bílý Potok [1a]: 31.V.2004, 1 ♂, 2.VI.2005, 9 ♂♂ (SW); **[1b]:** 3.-16.VI.2005, 1 ♂ (YPT). **Černousy-V Poli [3]:** 22.VI.2005, 1 ♂ (SW); 14.V.-14.VI.2007, 2 ♂♂, 14.VI.-1.VII.2007, 1 ♂ (MT). **Frýdlant [4]:** 22.V.2006, 3 ♂♂ (SW). **Horní Černá Studnice [6]:** 23.VI.2006, 2 ♂♂ (SW). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Kořenov [11]:** 19.VI.2006, 1 ♀ (SW). **Ludvíkov pod Smrkem [12]:** 20.VI.2006, 2 ♂♂ (SW). **Meandry Smědé PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 2 ♂♂, 14.VI.-1.VII.2007, 2 ♂♂ (MT). **Plavy [18]:** 23.VI.2006, 3 ♂♂ (SW).

Rhamphomyia (Amydroneura) claripennis Oldenberg, 1922

Středoevropský druh známý i z hor, např. z Velké Fatry a Tater (Barták 1982). V nížinách všude, ale jen jednotlivě, výskyt po dlouhé období od V. do IX.

Malá Strana PR [13]: 2.VIII.2005, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Amydroneura) crassicauda Strobl, 1893

Literární údaj: Janov nad Nisou (Barták 1982).

Pozdně letní až podzimní středoevropský druh popsán ze štyrských Alp. V ČR v nížinách, např. v okolí Prahy, i v horách (Šumava, Krkonoše), výskyt v VIII. a IX. (Barták 1982).

Jizerka [10]: 28.VIII.2005, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Amydroneura) erythrophthalma Meigen, 1830

Literární údaje: Janov nad Nisou, Maxov (Barták 1982).

Druh mírného pásma střední Evropy, západně až po Britské ostrovy, ve střední Evropě horský druh. Barták (1982) jej uvádí ze Šumavy, Krkonoš a Jizerských hor. Pozdně letní až podzimní druh, výskyt od VIII. do X.

Oldřichov v Hájích [17]: 3.IX.2006, 2 ♂♂ (SW). **Rejdice [22]:** 16.VIII.-1.IX.2005, 1 ♂ (YPT). **Smrk [23a]:** 23.IX.2005, 1 ♂, 1 ♀ (SW). **Špičák [24]:** 24.IX.2006, 1 ♂ (SW). **U Kyselky [23d]:** 24.VIII.-10.XI.2006, 1 ♂ (MT).

Rhamphomyia (Amydroneura) gibba (Fallén, 1816)

Literární údaje: Janov nad Nisou, Maxov (Barták 1982).

Rozšířen v severní a střední Evropě podobně jako většina druhů podrodu. Pozdně letní druh, výskyt v VIII. a IX. V ČR nehojně v nížinách i ve vyšších polohách, v Alpách vzácně do nadm. výšky okolo 800 m.

Bukovec PR [2]: 29.VII.-31.VIII.2006, 1 ♂ (PT).

Rhamphomyia (Amydroneura) hirsutipes Collin, 1926

Literární údaj: Janov nad Nisou (Barták 1982).

Druh popsán z Britských ostrovů a známý ještě z Dánska, Německa a ČR, odkud jej uvádí Barták (1982) z jediné lokality v Jizerských horách.

U Kyselky [25]: 24.VIII.-10.XI.2006, 1 ♂ (MT).

Rhamphomyia (Holoclera) flava (Fallén, 1816)

Literární údaje: Janov nad Nisou, Maxov (Barták 1982).

Rozšířený od Britských ostrovů a Skandinávie až po alpskou a černomořskou oblast, na jihu Evropy chybí. V nížinách i na horách místy běžný druh, z ČR jej uvádí Barták (1982) ze Šumavy, Krkonoš a Jizerských hor. Výskyt po dlouhé období od VI. do IX., v Alpách běžně od VI. do VIII. v nadmořské výšce nad 1 100 m.

Kořenov [11]: 19.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Rejdice [22]:** 5.-28.VII.2005, 1 ♀ (ET); 28.VII.-16.VIII.2005, 1 ♂, 16.VIII.-1.IX.2005, 1 ♂ (YPT).

Rhamphomyia (Holoclera) heterochroma Bezzi, 1898

Druh popsán z Tater, ve střední Evropě jen v horách, jižně po rumunské Karpaty a bulharský Pirin, v Alpách jen vzácně. V ČR hojně v Krkonoších, ale např. i na Pavlovských kopcích na Moravě (Barták 1982), výskyt od VI. do VIII.

Bukovec PR [2]: 22.VI.2005, 1 ♀ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 3.-16.VI.2005, 2 ♂♂ (MT); 18.VI.2005, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Holoclera) nigripennis (Fabricius, 1794)

Druh známý prakticky z celé Evropy, ve střední Evropě nejhojnější zástupce podrodu hlavně v nížinách. Ve vyšších polohách a na horách méně častý, v Alpách až do nadm. výšky 1 300 m. Výskyt po dlouhé období od V. do počátku IX.

Bílý Potok [1a]: 31.V.2004, 1 ♂, 2.VI.2005, 6 ♂♂ (SW); **[1b]:** 29.VII.-19.VIII.2005, 3 ♂♂ (MT). **Bukovec PR [2]:** 7.VI.2004, 1 ♂, 1 ♀, 18.VI.2005, 7 ♂♂, 21.VI.2006, 1 ♂, 1 ♀ (SW). **Černousy-V Poli [3]:** 9.VI.2006, 5 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Frýdlant [4]:** 22.V.2006, 6 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT); **[8b]:** 1.VI.2005, 3 ♂♂ (SW). **Jedlový důl PR [9]:** 19.-30.V.2005, 2 ♂♂ (YPT). **Kořenov [11]:** 18.VI.2005, 3 ♂♂, 19.VI.2006, 5 ♂♂ (SW). **Malá Strana PR [13]:** 2.VIII.2005, 1 ♀ (SW). **Meandry Smědé PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 5 ♂♂ (MT). **Mínkovice [15]:** 22.VI.2006, 2 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Oldřichov v Hájích [17]:** 27.V.2004, 1 ♂ (SW). **Raspenava [20]:** 11.VI.2006, 8 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Rejdice [22]:** 22.V.2005, 3 ♂♂ (SW). **U Kyselky [25]:** 2.-20.VI.2006, 1 ♀ (MT). **Zlatá Olešnice [27]:** 3.VI.2004, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Holoclera) variabilis (Fallén, 1816)

Rozšířen na Britských ostrovech, v severní a střední Evropě, jižně po alpskou oblast. V ČR hlavně v nížinách, typicky letní až pozdně letní druh s výskytem od VII. do IX. (Barták 1982), výjimečně již počátkem léta. V Alpách vystupuje i vysoko do hor až do nadm. výšky 1 100 m.

Bukovec PR [2]: 18.VI.2005, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Lundstroemiella) hybotina Zetterstedt, 1838

Literární údaj: Karlov (Barták 1982).

Rozšířen v severní a střední Evropě, jižně po Alpy a rumunské Karpaty. V literatuře často zaměňován s jinými druhy podrodu. V mírném pásmu střední Evropy jak v nížinách, tak i v horách poměrně hojný druh, výskyt od VI. do počátku IX. Barták (1982, 1985) jej uvádí z Krkonoš, Jizerských hor a Jeseníků, ale není vzácný ani v nížinách, např. v okolí Prahy. V Alpách poměrně vzácný, jen do nadm. výšky okolo 1 000 m.

Horní Černá Studnice [6]: 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Jedlový důl PR [9]:** 6.-28.VII.2005, 1 ♀ (MT). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 5.-28.VII.2005, 3 ♂♂ (YPT). **Rejdice [22]:** 5.-28.VII.2005, 1 ♂ (ET). **Smrk [23a]:** 2.-21.VI.2006, 1 ♂, 13.VII.-3.VIII. 2006, 5 ♂♂ (YPT); 13.VII.-3.VIII.2006, 6 ♂♂, 1 ♀ (MT); **[23b]:** 13.VII.-3.VIII.2006, 2 ♂♂ (YPT).

Rhamphomyia (Megacyttarus) anomalipennis Meigen, 1822

Literární údaj: Janov nad Nisou (Barták 1982).

Rozšířen v severní a střední Evropě, na severu až na poloostrov Kola, v mírném pásmu Evropy hlavně ve vyšších polohách a v horách. V ČR (Barták 2003) jak v nížinách, tak i na horách (Šumava), výskyt od IV. do VI.

Rašeliniště Jizerky NPR [21]: 27.V.2006, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Megacyttarus) crassirostris (Fallén, 1816)

Rozšířen v celé Evropě s výjimkou nejj jižnějších částí, ve střední Evropě v nížinách všude velmi hojný ve velkých rojích bez biotopové specifikace. Jarní druh s výskytem od konce IV. do VI., samci velmi často létají těsně nad vodní hladinou. V ČR všude v nížinách, ve vyšších polohách méně častý, v Alpách až do nadm. výšky 1 100 m.

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 2 ♂♂ (SW). **Černousy-V Polí [3]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Frýdlant [4]:** 12.V.2005, 21 ♂♂ (SW). **Horní Černá Studnice [6]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Horní Pertoltice [8a]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Kořenov [11]:** 19.VI.2006, 2 ♂♂ (SW). **Meandry Smědě PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Rejdice [22]:** 25.V. 2005, 3 ♂♂ (SW). **Smrk [23d]:** 11.V.-2.VI.2006, 1 ♂ (YPT). **U Kyselky [25]:** 11.V.-2.VI.2005, 4 ♂♂, 2.-20.VI.2006, 3 ♂♂ (MT); 11.V.-2.VI.2005, 2 ♂♂ (YPT).

Rhamphomyia (Megacyttarus) nodipes (Fallén, 1816)

Rozšířen v severní a střední Evropě, ale všude jen ojediněle. V ČR v nížinách i v horách, Barták (1982) jej uvádí z Krkonoš. Málo známý druh, výskyt od VI. do VIII.

Plavy [18]: 23.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Megacyttarus) poissoni (Trehen, 1966)

Druh mírného pásma známý více pod synonymem *Rhamphomyia tephraea* Meigen, 1882. Rozšířen od jižní Skandinávie (chybí na Britských ostrovech) po alpskou oblast Francie a Itálie. Jarní druh, výskyt v V. a VI., ve střední Evropě hlavně v nížinách podél malých vodních toků.

Horní Pertoltice [8a]: 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Meandry Smědě PR [14c]:** 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Raspenava [20]:** 11.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Pararhamphomyia) aethiops Zetterstedt, 1838

ČS: VU

Druh popsáný z Laponska, známý ze severní a střední Evropy. Ve střední Evropě spíše v nížinách, výskyt v V. a VI.

Plavy [18]: 23.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Pararhamphomyia) atra Meigen, 1822

Velmi hojný jarní druh, snad nejhojnější zástupce podrodu ve střední Evropě a v ČR, známý ze střední Evropy, jižně po Francii a Rumunsko. V ČR všude v nížinách, ve vyšších polohách vzácně, chybí např. údaje z vyšších poloh Krkonoš nebo Alp.

Raspenava [20]: 11.VI.2006, 2 ♂♂ (SW).

Rhamphomyia (Pararhamphomyia) curvula Frey, 1913

Severoevropský druh známý i ze střední Evropy, všude ale jen jednotlivě a spíše v nížinách. Výskyt od V. do VII. Ze Šumavy jej uvádějí Barták & Roháček (1999).

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 7.VI.2004, 8 ♂♂ (SW); 3.-16.VI.2005, 1 ♂ (MT).

Rhamphomyia (Pararhamphomyia) marginata (Fabricius, 1787)

Rozšířen v severní a střední Evropě, jižně po Francii a Rumunsko. Druh nápadný hlavně rozšířenými křídly samice. V ČR hlavně v nížinách, výskyt od konce IV. do konce V. (Barták 1982). Ze Šumavy jej uvádějí Barták & Roháček (1999), v Alpách jen vzácně do nadm. výšky 800 m.

Frýdlant [4]: 12.V.2006, 2 ♀♀ (SW).

Rhamphomyia (Pararhamphomyia) obscuripennis Meigen, 1830

Literární údaj: Janov nad Nisou (Barták 1982).

Málo známý druh severní a střední Evropy, existují jen sporadické údaje o jeho výskytu od V. do VIII. V ČR nehojně v nížinách (Barták 1982), v Alpách znám jen ze středních poloh do 700 m n.m.

Bílý Potok [1c]: 2.VI.2005, 1 ♂ (SW), det. M. Barták.

Rhamphomyia (Pararhamphomyia) pilifer Meigen, 1838

Literární údaj: Janov nad Nisou (Barták 1982).

Druh známý dlouhou dobu spíše pod synonymem *Rhamphomyia dentipes* Zetterstedt, 1842. Rozšířen v severní a střední Evropě, jižně po alpskou a karpatskou oblast. V ČR hojný v nížinách, zjištěn v Krkonoších (Harrachov) s výskytem od V. do VII. (Barták 1982 – jako *R. dentipes*), později i na Šumavě (Barták & Roháček 1999). V Alpách dosti častý druh až do nadm. výšky 1 300 m (Štýrské Taury).

Černousy-V Polí [3]: 31.V.-22.VI.2005, 1 ♂ (MT). **Frýdlant [4]:** 12.V.2006, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (Pararhamphomyia) tibiella Zetterstedt, 1842

Rozšířen v severní a střední Evropě, v ČR hojný druh uváděný Bartákem (1982) z řady nížinných lokalit v V. a VI. Ve vyšších polohách řídký, v Alpách jen ojedinělé nálezy do 700 m n.m.

Bílý Potok [1a]: 31.V.2004, 1 ♂ (SW). **Bukovec PR [2]:** 7.VI.2004, 2 ♂♂ (SW). **Černousy-V Polí [3]:** 9.VI.2006, 2 ♂♂ (SW). **Horní Pertoltice [8b]:** 1.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Kořenov [11]:** 19.VI.2006, 7 ♂♂ (SW).

Rhamphomyia (Pararhamphomyia) unguiculata Frey, 1913

ČS: VU

Druh popsáný z Laponska, ve střední Evropě řídký ve vyšších polohách, hojný např. na Šumavě od VI. do VIII. (Barták & Roháček 1999). Z Krkonoš ani Alp nejsou žádné údaje.

Poustecká obora [19]: 22.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 18.VI.2005, 1 ♂, 23.VI.2005, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (s. str.) *nitidula* Zetterstedt, 1842

Rozšířen v severní a střední Evropě, v ČR v nížinách i v horách (Barták 1982; Barták & Roháček 1999). Typický jarní druh s výskytem hlavně v V. a VI., v Alpách již od konce IV., ale většinou jen v nižších polohách do 700 m n.m.

Rašeliniště Jizerky NPR [21]: 27.V.2006, 2 ♂♂ (SW). **Smrk [23a]:** 2.-21.VI.2006, 2 ♂♂ (MT), 1 ♂ (YPT).

Rhamphomyia (s. str.) *plumipes* (Meigen, 1804)

Druh známý z Britských ostrovů, severní a střední Evropy, častější ve vyšších polohách a na horách, výskyt v V. a VI. (Barták 1982). V alpské oblasti jen jednotlivě.

Černousy-V Polí [3]: 19.-31.V.2005, 1 ♂ (MT). **Jizerka [10]:** 21.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Kořenov [11]:** 19.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Rhamphomyia (s. str.) *spinipes* (Fallén, 1816)

Rozšířen v severní a střední Evropě, jižně po Francii a Bulharsko. Podzimní druh, v ČR hojně v nížinách od konce VIII. do počátku XI., ale Barták (1982) uvádí i řadu nálezů z Krkonoš, Šumavy, Beskyd a Jeseníků. Ve vyšších polohách v Alpách chybí.

Jizerka [10]: 18.X.-29.XI.2006, 1 ♂ (PT). **Smrk [23a]:** 23.IX.2005, 1 ♀ (SW).

Rhamphomyia (s. str.) *stigmosa* Macquart, 1827

Druh rozšířený v celé Evropě s výjimkou Středomoří, ve střední Evropě hojný. V ČR všude v nížinách, z vyšších poloh jej uvádí Barták (1982) ze Šumavy, Novohradských hor a Krušných hor s výskytem od V. do VII. V Jizerských horách do nadm. výšky 900 m, v Alpách přes 1 000 m, ale jen řídkce.

Bílý Potok [1a]: 31.V.2004, 1 ♂ (SW). **Bukovec PR [2]:** 7.VI.2004, 9 ♂♂, 21.VI.2005, 13 ♂♂, 21.VI.2006, 7 ♂♂ (SW). **Jizerka [10]:** 18.VI.2005, 2 ♂♂, 19.-22.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Kořenov [11]:** 19.VI.2006, 4 ♂♂ (SW). **Mníšek [16]:** 29.V.2005, 2 ♂♂ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]:** 3.-16.VI.2005, 1 ♂ (MT); 7.VI.2004, 5 ♂♂, 23.VI.2005, 4 ♂♂ (SW). **U Kyselky [25]:** 2.-20.VI.2006, 1 ♂ (MT). **Václavíkova Studánka [26]:** 19.VI.2006, 5 ♂♂ (SW).

Rhamphomyia (s. str.) *sulcata* (Meigen, 1804)

V Evropě široce rozšířený a hojný druh zasahující až na východní Sibiř. V ČR všude v nížinách jeden z nejhojnějších druhů rodu, hlavně na jaře, s výskytem od IV. do VII. Barták (1982) jej uvádí z Krkonoš a Jeseníků.

Bílý Potok [1b]: 29.VII.-19.VIII.2005, 1 ♂, 1 ♀ (MT). **Frýdlant [4]:** 12.V.2006, 3 ♂♂, 22.V.2006, 1 ♂ (SW). **Rejdice [22]:** 16.VI.-5.VII.2005, 1 ♂ (YPT). **U Kyselky [25]:** 11.V.-2.VI.2006, 2 ♂♂ (MT).

Rhamphomyia (s. str.) *sulcatella* Collin, 1926

Méně častý než předchozí druh, známý hlavně v nížinách střední Evropy, v Alpách jen do nadm. výšky okolo 800 m. V ČR typický jarní nížinný druh s výskytem jen ve IV. a V. (Barták 1982).

U Kyselky [25]: 11.V.-2.VI.2006, 1 ♂ (MT).

Rhamphomyia (s. str.) *sulcatina* Collin, 1926

Literární údaj: Janov nad Nisou (Barták 1982).

Jarní druh podobného rozšíření a výskytu jako předešlý, ale znám je i ze severní Evropy a v mírném pásmu střední Evropy vystupuje i do vyšších poloh, na Slovensku např. v Tatrách.

V ČR jej uvádí Barták (1982) z Jizerských hor. Výskyt od konce IV., ve vyšších polohách až do VII.

Jedlový důl PR [9]: 6.-28.VII.2005, 1 ♂ (MT).

Hemerodromiinae

Chelifera pectinicauda Collin, 1927

CZ!

Druh známý doposud jen z Britských ostrovů, Polska a Francie, nepochybně široce rozšířený v mírném pásmu Evropy, ale údaje chybí. První doložený údaj z České republiky.

Rejdice [22]: 28.VII.-16.VIII.2005, 1 ♂ (YPT).

Chelifera precabunda Collin, 1961

Široce rozšířený druh od Britských ostrovů přes střední a jižní Evropu až do Zakavkazska. V ČR jej zjistili Barták & Roháček (1999) od VIII. do X. na Šumavě a Chvála & Barták (2000) v severozápadních Čechách s výskytem již od IV.

Malá Strana PR [13]: 2.VIII.2005, 1 ♂ (SW).

Chelifera precatória (Fallén, 1815)

Druh známý v celé Evropě, od severu (např. Faerské ostrovy) až do Středomoří (např. Kréta). Ve střední Evropě hojný druh, v ČR uveden zatím jen ze severozápadních Čech (Chvála & Barták 2000) s výskytem po dlouhé období od V. do X.

Bukovec PR [2]: 21.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Černousy-V Poli [3]:** 9.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Frydlant [4]:** 22.V.2006, 1 ♀ (SW). **Horní Černá Studnice [6]:** 23.VI.2006, 1 ♂ (SW). **Malá Strana PR [13]:** 2.VIII.2005, 3 ♂♂ (SW). **Minkovice [15]:** 22.VI.2006, 1 ♀ (SW).

Hemerodromia raptoria Meigen, 1830

Široce rozšířený druh od Britských ostrovů a severní Evropy přes střední Evropu až po Španělsko. Přesnější údaje z ČR nebyly zatím publikovány.

Černousy-V Poli [3]: 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT).

Hemerodromia unilineata Zetterstedt, 1842

Druh rozšířený ve střední a jižní Evropě, vzácně na jihu Švédska. V ČR poměrně běžný, ale přesnější údaje chybí.

Černousy-V Poli [3]: 14.V.-14.VI.2007, 1 ♂ (MT). **Poustecká obora [19]:** 22.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Phyllodromia melanocephala (Fabricius, 1794)

Druh popsáný z Dánska, ale rozšířený a hojný po celé Evropě s výjimkou nejj jižnějších oblastí Středomoří. Barták & Roháček (1999) jej zjistili na Šumavě s výskytem od VI. do IX. jako velmi hojný druh na řadě lokalit.

Bukovec PR [2]: 28.VIII.2005, 1 ♀ (SW). **Černousy-V Poli [3]:** 22.VI.2005, 2 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Malá Strana PR [13]:** 2.VIII.2005, 2 ♂♂, 1 ♀ (SW). **Poustecká obora [19]:** 22.VI.2006, 2 ♂♂, 1 ♀ (SW). **U Kyselky [25]:** 13.VII.-3.VIII.2006, 1 ♀ (MT).

Clinocerinae

Dolichocephala guttata (Haliday, 1833)

Běžný druh střední a jižní Evropy. Z ČR jej uvádějí Chvála & Barták (2000) ze severozápadních Čech s výskytem po dlouhé období od VI. do IX.

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Černousy-V Poli [3]**: 14.VI.-1.VII.2007, 1 ♀, 4.-23.IX.2005, 1 ♂ (MT). **Rejdice [22]**: 25.V.2005, 2 ♀♀ (SW), 28.VII.-16.VIII.2005, 1 ♂ (ET).

Dolichocephala irrorata (Fallén, 1815)

Druh rozšířený v celé Evropě až po východní části palearktické oblasti, velmi hojný u vod s výskytem od V. do X. (Chvála & Barták 2000). Na Šumavě velmi hojný na mnoha biotopech (Barták & Roháček 1999).

U Kyselky [25]: 2.-20.VI.2006, 1 ♀ (MT). **Václavíkova Studánka [26]**: 19.VI.2006, 1 ♀ (SW).

Dolichocephala oblongoguttata Dale, 1878

Poměrně hojný druh známý více pod synonymem *Dolichocephala engeli* Niesiolowski, 1992. Rozšířený na Britských ostrovech a ve střední Evropě, jižně po alpskou oblast. Z ČR jej uvádějí např. Chvála & Barták (2000) ze severozápadních Čech s výskytem od V. do IX.

Frýdlant [4]: 22.V.2006, 1 ♂ (SW). **Horní Černá Studnice [6]**: 23.VI.2006, 3 ♂♂ (SW). **Plavy [18]**: 23.VI.2006, 2 ♂♂ (SW).

Trichopezinae

Heleodromia immaculata Haliday, 1833

Poměrně hojný druh široce rozšířený v severní a střední Evropě. Z Čech jej uvádějí Barták & Roháček (1999) ze Šumavy s výskytem od VI. do VIII., na Frýdlantsku zjištěn již v V.

Bílý Potok [1a]: 2.VI.2005, 1 ♂ (SW). **Černousy-V Poli [3]**: 14.VI.-1.VII.2007, 1 ♂ (MT). **Frýdlant [4]**: 12.V.2006, 1 ♂ (SW). **Plavy [18]**: 23.VI.2006, 1 ♂ (SW).

Trichopeza longicornis (Meigen, 1822)

Druh rozšířený v severní a střední Evropě, jižně po alpskou oblast, kde je hojnější ve vyšších polohách. Z ČR nebyly zatím přesnější údaje publikovány, ale ve středních polohách patří k běžným druhům. Z Bavorského lesa z nadm. výšky kolem 800 m s výskytem od VII. do IX. jej uvádí Barták (1998), v Alpách okolo 700–800 m n.m. častý druh.

Bukovec PR [2]: 11.IX.2005, 1 ♀ (SW). **Horní Černá Studnice [6]**: 23.VI.2006, 2 ♂♂ (SW). **Raspenava [20]**: 11.VI.2006, 1 ♀ (SW). **Rašeliniště Jizerky NPR [21]**: 9.VIII.2003, 1 ♀ (SW). **Špičák [24]**: 20.VII.2005, 1 ♀, 28.VIII.2005, 1 ♀ (SW).

Dryodromia testacea Rondani, 1856

Druh rozšířený na Britských ostrovech a podél pobřeží Severního a Baltského moře (Belgie, Dánsko) do střední Evropy. V ČR v nížinách a středních polohách na květech, ale publikovaných údajů je zatím málo. Chvála & Barták (2000) jej např. uvádějí ze severozápadních Čech s výskytem od V. do VI., v Bavorském lese jej zjistil Barták (1998).

Bílý Potok [1c]: 2.VI.2005, 1 ♀ (SW).

Zhodnocení výsledků

V Jizerských horách a na Frýdlantsku bylo během výzkumu v letech 2003 až 2007 zjištěno celkem 99 druhů čeledi Empididae, což je téměř třetina druhů čeledi známých doposud na území ČR. Většinu druhů představují zástupci podčeledi Empidinae a všechny 3 rody této podčeledi jsou zastoupeny téměř rovnoměrně: rod *Hilara* 25 druhů, rod *Empis* 26 druhů

a rod *Rhamphomyia* 33 druhů. Velký počet zjištěných druhů je dán jejich dominantním rozšířením ve vyšších polohách a na horách. Výlučně horská fauna zjištěná v Jizerských horách je zastoupena jediným druhem podčeledi Oreogetoninae: *Iteaphila nitidula* a devíti druhy podčeledi Empidinae: *Hilara algoastra*, *H. femorella*, *H. intermedia*, *H. nigratarsis*, *Empis bistortae*, *E. nigricoma*, *Rhamphomyia erythrophthalma*, *R. heterochroma* a *R. hybotina*. Nicméně nejpočetněji zastoupený druh, *Empis prodromus*, se 180 samci a sedmi samicemi, je rozšířený převážně v nížinách. Jediný druh zjištěný poprvé na území ČR je *Chelifera pectinicauda* z podčeledi Hemerodromiinae, což je ale dáno spíše malou znalostí a menším zájmem o studium této podčeledi v ČR a střední Evropě vůbec. Tři druhy (*Ragas unica*, *Rhamphomyia aethiops* a *R. unguiculata*) jsou zařazeny v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Chvála & Barták 2005) v kategorii zranitelný (VU).

LITERATURA

- BARTÁK M. 1982: The Czechoslovak species of *Rhamphomyia* (Diptera, Empididae), with description of a new species from Central Europe. *Acta Univ. Carol., Biol.*, 1980: 381-461.
- BARTÁK M. 1985: A revision of the *Rhamphomyia* subgenus *Lundstroemiella* (Diptera, Empididae), with description of a new species. *Acta Univ. Carol., Biol.*, 1982: 9-46.
- BARTÁK M. 1998: Diptera of the Bavarian forest. *Silva Gabreta*, Vimperk, 2: 239-258.
- BARTÁK M. 2003: Revision of Palaearctic species of *Rhamphomyia* (Megacyttarus) argentea group (Diptera: Empidoidea). *Acta Univ. Carol., Biol.*, 47: 197-245.
- BARTÁK M. & ROHÁČEK J. 1999: The species of the family Empididae (Diptera) of the six peat-bogs in the Šumava Mts (Czech Republic). *Acta Univ. Carol., Biol.*, 43: 7-26.
- CHVÁLA M. 1994: *The Empidoidea (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. III. Genus Empis. Fauna Ent. Scand.*, Vol. 29. E. J. Brill, Leiden, New York, Köln, 187 pp.
- CHVÁLA M. 1997a: Additions and corrections to the faunistic data of the family Empididae (Diptera). *Diptera Bohemoslovaca*, Vol. 8. *Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Masaryk. Brun., Biol.*, 95: 43-46.
- CHVÁLA M. 1997b: Eleven New Synonymies in European Species of *Hilara* (Diptera: Empididae). *Acta Univ. Carol., Biol.*, 41: 293-322.
- CHVÁLA M. 1998: A revision of the European species of the *Hilara flavipes*-group (Diptera, Empididae), with new synonymies and description of a new species. *Studia Dipterologica*, 4 (1997): 463-472.
- CHVÁLA M. 1999: Redescription, biology and distribution of *Hilara splendida* Straka (Diptera: Empididae), and notes on holoptism in the genus. *Acta Univ. Carol., Biol.*, 43: 211-220.
- CHVÁLA M. 2001: Revision of the Palaearctic species of the *Hilara abdominalis*-group (Diptera: Empididae). *Acta Univ. Carol., Biol.*, 45: 199-230.
- CHVÁLA M. 2002: The *Hilara* species described by L. Oldenberg, with description of a new species from Lapland (Diptera: Empididae). *Entomol. Fennica*, 13: 65-78.
- CHVÁLA M. 2005: *The Empidoidea (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. IV. Genus Hilara. Fauna Ent. Scand.*, Vol. 40. Brill, Leiden, Boston, 233 pp.
- CHVÁLA M. 2006: Empididae Latreille, 1804. In: JEDLIČKA L., STLOUKALOVÁ V. & KÚDELA M. (eds): *Checklist of Diptera of the Czech Republic and Slovakia*. Electronic version 1. <http://zoology.fns.uniba.sk/diptera> and CD-ROM (ISBN 80-96-9629-0-6).
- CHVÁLA M. & BARTÁK M. 2000: Empididae. In: BARTÁK M. & VAŇHARA J. (eds): *Diptera in an Industrially Affected Region (North-Western Bohemia, Bílina and Duchcov Environs) I. Folia Fac. Sci. Nat. Univ. Masaryk. Brun., Biol.*, 104: 175-181.
- CHVÁLA M. & BARTÁK M. 2005: Empididae (kroužilkovití), pp. 288-289. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp (in Czech and English).
- CHVÁLA M. & SYROVÁTKA O. 1989: A new species of *Empis* s. str. (Diptera, Empididae) from Czechoslovakia. *Acta Univ. Carol., Biol.*, 31: 349-354.
- PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system). *Klapalekiana*, 32 (Suppl.): 1-115 (in Czech, English summ.).

- SYROVÁTKA O. 1991: Revision of H. Loew's and T. Becker's Types of *Empis* s. str. Species (Diptera, Empididae) in the Berlin and St Petersburg Museums. *Mitt. Zool. Mus. Berlin*, 67: 225-278.
- VONIČKA P. 2008: Entomologický výzkum Jizerských hor a Frýdlantska v letech 2000-2007. (Entomological survey of the Jizerské hory Mts and Frýdlant region in 2000-2007). *Sborn. Severočes. Muz., Přír. Vědy*, Liberec, 26: 3-12 (in Czech, English summ.).
- VONIČKA P. & VIŠŇÁK R. 2008: Základní charakteristika zkoumaného území Jizerských hor a Frýdlantska. (General characteristics of the study area in the Jizerské hory Mts and Frýdlant region). *Sborn. Severočes. Muz., Přír. Vědy*, Liberec, 26: 13-33 (in Czech, English summ.).

SUMMARY

Altogether 99 species of the family Empididae (Diptera), the dance flies, were found during the survey in the Jizerské hory Mts and Frýdlant region in northern Bohemia between 2003 and 2007. This number makes up almost one third of the species of the family found up to now in the Czech Republic.

Most of the recorded species belong to the subfamily Empidinae, with a similar number in the three main genera, *Hilara* (25 spp.), *Empis* (26 spp.) and *Rhamphomyia* (33 spp.). Logically, most of them represent species preferring high altitudes, or are clearly mountain species. Among the high mountain species, found only at high altitudes, the following species were recorded in the Jizerské hory Mts: *Iteaphila nitidula* of the subfamily Oreogetoninae, and the following nine species of the subfamily Empidinae: *Hilara algoastra*, *H. femorella*, *H. intermedia*, *H. nigratarsis*, *Empis bistortae*, *E. nigricoma*, *Rhamphomyia erythrophthalma*, *R. heterochroma*, and *R. hybotina*. One species, *Chelifera pectinicauda* of the subfamily Hemerodromiinae, was found in the Czech Republic for the first time, but this is mainly because the subfamily is insufficiently studied in central parts of Europe. Curiously, the most abundant species found in the studied area was the rather lowland *Empis prodromus*, with 180 males and 7 females; compared for instance with the very common *Empis nigripes* with 40 males only. Three species (*Ragas unica*, *Rhamphomyia aethiops* and *R. unguiculata*) are listed as vulnerable (VU) in the Red list of threatened species in the Czech Republic (Chvála & Barták 2005).